

Langtidssjuke i institusjon og heimeteneste

Samarbeidsavtale mellom (...) kommune og Vestland
tannhelseteneste

INNHOOLD

1.0 Generelt om samarbeidsavtaler	3
2.0 Samarbeidsavtale med (... kommune)	3
2.1 Føremål med avtalen	3
2.2 Evaluering og kvalitetsindikatorar	3
2.3 Målgruppe	3
3.0 Partane sitt ansvar og plikter	6
3.1 Vestland tannhelseteneste	6
3.2 (...) kommune	7
4.0 Grunnlag og prinsipp for samarbeidet	8
5.0 Avtalesignering	9
6.0 Avtaletilpassing	10
7.0 Vedlegg	11
1. Kvalitetsindikator	12
2. Samtykkeerklæring	13
3. Tilbod om undervisning til tenesteområda i kommunen – personalet	15
4. Personvern	16

1.0 Generelt om samarbeidsavtaler

Samarbeidsavtaler med kommunane i Vestland, er med på å fremje tannhelsa i heile befolkninga og sørgjer for nødvendig førebygging og behandling. Tannhelsetilbodet skal ha utgangspunkt i den enkelte sine behov, der målet er god tannhelse heile livet. Grunnlaget for den gode tannhelsa skal leggjast gjennom god førebygging og behandling, med fokus på tidleg innsats. Det er viktig å sikre at alle får eit godt tilbod, etter det som til ein kvar tid er gjeldande retningslinjer. Tannhelsetilbodet skal vere oppsøkjande og regelbunde, og førebyggjande tiltak skal prioriterast før behandling.

2.0 Samarbeidsavtale med (... kommune)

2.1 Føremål med avtalen

Det overordna målet med avtalen er å fremje god helse, førebyggje tannsjukdom og gje nødvendig tannhelsehjelp til personar knytt til heimesjukepleie og aldersheim-/sjukeheimstenesta. Samarbeidsavtalen skal sikre at brukarane får tilpassa tann- og munnhelsetenester. Dette skal gjelde uavhengig av bustad, diagnose og sosial bakgrunn. Samarbeidsavtalen skal bidra til kompetanseheving av tilsette i den kommunale helse- og omsorgstenesta, og redusere skilnad i helse generelt og tannhelse spesielt for målgruppa.

2.2 Evaluering og kvalitetsindikatorar

Om det er behov for endring/justering av samarbeidsavtalen, skal ein av avtalepartane ta initiativ til eit møte for gjennomgang. Avtalen vil gjelde fram til ny avtale vert utarbeidd og teken i bruk. Samarbeidspartane skal utarbeide kvalitetsindikatorar som grunnlag for evaluering av samarbeidet.

2.3 Målgruppe

Pasientar som vert omfatta av tannhelsetenestelova § 1-3 første ledd bokstav c, «eldre, langtidssyke og uføre i institusjon eller heimesykepleie» vert ofte omtala som «gruppe C-pasientar». Desse pasientane har rett til nødvendig tannhelsehjelp i det fylket der dei bur eller midlertidig oppheld seg. Fylkeskommunen har, på si side, plikt til å gi pasientane eit regelmessig og oppsøkande tilbod i den offentlege tannhelsetenesta. I praksis er tilhøyrsløse til gruppe C uavhengig av diagnose og tilstand. **Både somatisk og psykisk sjuke og personar med ruslidingar kan omfattast av gruppa.**

Pasientar i institusjon

Pasientar som er innlagt i institusjon har rett til nødvendig tannhelsehjelp frå den offentlege tannhelsetenesta.

Omgrepet «institusjon» omfattar alle kommunale eller statlege helseinstitusjonar, samt private helseinstitusjonar som har avtale med kommune eller regionalt helseføretak. Opphald i private behandlingsstader som verken har avtale med kommune eller regionalt helseføretak fell utanfor. Det same gjer poliklinisk behandling som ikkje fører til innlegging i institusjon.

Pasientar i heimesjukepleie

Pasientar som har vedtak om helsetenester i heimen etter helse- og omsorgstenestelova § 3-2 nr. 6 bokstav a, har rett til nødvendig tannhelsehjelp frå den offentlege tannhelsetenesta, dersom tenestene pasienten tek i mot vert rekna som heimesjukepleie.

Med heimesjukepleie er det meint helsetenester i heimen i form av lettare behandling, sårbehandling, legemiddelhandtering, psykiatrisk sjukepleie mv.

Heimesjukepleie må skiljast frå hjelp som personleg assistanse og praktisk bistand. Dette kan for eksempel vere hjelp til matlaging, dusj og stell, hjelp til å gå i butikken, møte til avtaler osv. Denne typen hjelp vert ikkje rekna som heimesjukepleie.

Heimesjukepleie må også skiljast frå andre helsetenester i heimen. Andre helsetenester i heimen som ikkje vert rekna som heimesjukepleie kan for eksempel vere fotterapi, fysioterapi- eller ergoterapitenester.

Det er ikkje avgjerande at helsehjelpa vert gitt av ein sjukepleiar eller av anna helsepersonell. Det avgjerande er typen hjelp som vert gitt. Sjå «[Veileder for saksbehandling](#)» for meir informasjon om tildeling av helse- og omsorgstenester etter § 3-2 nr. 6.

Kva er meint med «i heimen»

Heimesjukepleie tar utgangspunkt i heimen til pasienten. Med heim er det også meint omsorgsbustad, bufelleskap, trygdebustad og andre private eller kommunale tilpassa bustadar som ikkje er institusjon. Det er ikkje eit absolutt krav at tenesta vert utført innandørs i heimen til pasienten, men tenesta må ta utgangspunkt i heimen.

Helsetenester som vert tilbydd utanfor heimen til pasienten, eller som pasienten oppsøker sjølv, vert ikkje omfatta. Dette inneber at tenester som vert ytt ved hjelp av ACT-/FACT-team og liknande ambulerande teneste ikkje gir rettar til tannbehandling i den offentlege tannhelsetenesta. ACT-/FACT-team er tverrfagleg samansette team som leverer oppsøkande og heilskaplege tenester til personar med behov for behandling av rus og psykiske lidingar.

Tilleggsvilkår for rett til gratis tannbehandling

I [Forskrift om vederlag for tannhelsetjenester i den offentlige tannhelsetjenesten \(lovdata.no\)](#) og i [departementet sine merknadar til forskrifta](#) er det gitt enkelte tilleggsvilkår som må oppfyllest for at ein skal ha rett til at tannbehandlinga er gratis.

Tremånadarskravet

Pasientane har rett til å få nødvendig tannhelsehjelp gratis når institusjonsopphaldet eller heimesjukepleia frå kommunen har vart, eller er meint å vare, i tre månadar eller meir. For pasientar som vert tildelt helse- og omsorgstenester frå kommunen, enten i institusjon eller i heimen, vil det gå fram av tildelingsvedtaket kor lenge tenestene vert tildelt for. Viss tannbehandlinga pasienten treng har samanheng med, eller påverkar den sjukdommen som pasienten vert behandla for, skal nødvendig tannhelsehjelp vere gratis frå første dag.

Regelmessigheitskravet

Når pasienten tar i mot tenester i form av heimesjukepleie, må kommunen gje heimesjukepleie minst ein gong i veka for at pasienten skal ha rett til å få nødvendig tannhelsehjelp gratis frå den offentlege tannhelsetenesta. Ved tradisjonelle heimesjukepleietenester, inneber dette at pasienten får besøk frå ein tilsett i heimetenesta minst ei gong i veka. Viss heimesjukepleie vert gitt med velferdsteknologi, for eksempel med ein elektronisk medisindispenser, er regelmessigheitskravet oppfylt når ein vurderer at pasienten ville ha fått besøk av ein tilsett i heimetenesta minst ein gong i veka viss ein hadde gitt tenester på den tradisjonelle måten.

3.0 Partane sitt ansvar og plikter

3.1 Vestland tannhelseteneste

Generelt

Den offentlege tannhelsetenesta skal, etter tannhelsetenestelova § 1-3, gje eit «*regelmessig og oppsøkende*» tannhelsetilbod til prioriterte grupper. Denne avtalen gjeld langtidssjuka i institusjon og heimesjukepleie. Førebyggjande tiltak skal prioriterast før behandling.

Spesielt

1. Tannhelsetenesta skal delta i faste samarbeidsmøte med heimesjukepleie, sjuke-/aldersheim og institusjonar ein gong i året. Tannhelsetenesta er ansvarleg for møteinnkalling og referat.
2. Tannhelsetenesta har ansvar for å gje tilsette på sjuke-/aldersheim og i institusjon fagleg støtte, opplæring og rettleiing etter dei til ei kvar tid gjeldande tilrådingane for god oral helse/tannhelse. I samarbeidsmøte vert det utarbeidd ein systematisk plan for gjensidig opplæring, rettleiing og fagleg støtte.
3. Tannhelsetenesta skal gje kontaktperson relevant informasjon om brukarane, for eksempel plan for vidare behandling og oppfølging av utført tannbehandling.
4. Tannhelsetenesta skal gje skriftleg tilbakemelding til aktuell kommunal teneste om det som er relevant etter kvart besøk hos tannhelsetenesta, som for eksempel kva tiltak som er nødvendige for at brukaren kan oppnå og sjølv bidra til å oppretthalde akseptabel oral helse. Tilbakemeldingane frå tannhelsetenesta skal sikre at den kommunale tenesta, i samråd med tannhelsepersonellet, kan bidra til å motivere og hjelpe brukar med eigenomsorg som kosthald og tann- og munnstell.
5. Tannhelsetenesta skal ved behov delta i utforminga av brukarar sin individuelle plan/pleieplan.
6. Kvar tannklinik/klinikkområde skal utnemne ein kontaktperson som har ansvaret for samarbeidet med heimetenesta og sjuke-/aldersheim.
7. Det skal opprettast journal når brukar har takka ja til gratis tannbehandling.
8. Tannhelsetenesta har prosedyrar for korleis vi handsamar personopplysningar (til dømes pasientlister) frå kommunen, slik at sensitiv informasjon ikkje kjem på avvegar.
9. Tannhelsetenesta skal sikre at brukaren får nødvendig undersøking, diagnostikk og tannbehandling i tråd med Helsedirektoratet sin «[Veileder for god klinisk praksis i tannhelsetjenesten](#)» (IS-1589).
10. Tannhelsetenesta skal leggje til rette for at nødvendig tannbehandling vert utført til tider som passar brukaren og på ein måte som gjer det enklast mogleg for både pasient/brukar og institusjon å bruke tilbodet.

3.2 (...) kommune

Generelt

Kommunen skal, etter helse- og omsorgstenestelova, samarbeide med fylkeskommunen på ein slik måte at helse- og omsorgstenesta fungerer som ei eining. Kommunen skal samarbeide med andre tenesteytarar (her: tannhelsetenesta) om individuell plan/pleieplan for å bidra til eit heilskapleg tilbod for den einskilde.

Spesielt

1. Aktuelle fagpersonar frå heimetenesta, psykisk helsetenester, institusjonar, sjuke- og aldersheim skal delta i eit årleg samarbeidsmøte med tilhøyrande tannklinikk.
2. I samarbeidsmøte vert det utarbeidd ein systematisk plan for gjensidig opplæring, rettleiing og fagleg støtte slik at omsorgspersonell har nødvendig kunnskap til å ivareta den enkelte brukar si orale helse. Kommunen skal sikre at munn- og tannstell inngår i kommunen sin opplæringsplan og i brukaren sin individuelle plan/pleieplan.
3. Kvar helseteneste/avdeling/sone/institusjon utnemner ein kontaktperson som har ansvar for samarbeidet med den lokale tannklinikken.
4. Kommunen skal sikre at alle brukarar av heimetenester, som etter lova har rett til gratis tannhelsetenester, får informasjon om tilbodet. Informasjon om dette vert formidla i vedtaket. I vedtaket vert brukaren opplyst om at kommunen vil gje tannhelsetenesta naudsynte personopplysningar, med mindre brukaren set seg mot dette.
5. Kommunen skal sende endringslister (nye og avslutta vedtak, samt brukarar som er døde) over brukarar som etter loven har rett på og ønskjer å nytte tilbod om gratis tannhelseteneste hos tannhelsetenesta i Vestland fylkeskommune. Listene skal sendast gjeldande tannklinikk fire gonger per år. Tannhelsetenesta skal også informerast om talet på kor mange som ikkje ønskjer tilbod om tannbehandling.
6. Der brukaren har utfordringar med å møte på tannklinikken, bør ein i samarbeid finne gode løysingar.
7. Der brukarar med psykisk sjukdom, rusmiddelavhengigheit eller alvorleg somatisk sjukdom har barn, bør desse borna tilvisast tannhelsetenesta då dei kan ha høg kariesrisiko. Brukar bør også få tilbod om hjelp til å ta vare på tannhelsa til barnet. Sjå meir i [Nasjonal fagleg retningsline for tannhelsetenester til barn og unge 0-20 år](#).

4.0 Grunnlag og prinsipp for samarbeidet

- Brukaren sitt behov skal vere styrande for samarbeidet.
- Samarbeidet mellom kommunen og Vestland fylkeskommune skal sikre at brukaren får god informasjon og samtykker til behandlinga. Brukaren skal verte teken med på avgjerder som har noko å seie for eiga helse.
- Samarbeidet skal sikre at brukaren kan oppretthalde god oral helse. Dette inneber at brukaren:
 - ikkje har smerte, ubehag eller alvorlege lidningar i munnhola
 - har tilfredsstillande tyggefunksjon
 - kan kommunisere og ha sosial omgang, utan problem som skuldast munn- og tannhelsa.
- I møte med psykisk og/eller fysisk langtidssjuka i institusjon og heimesjukepleie, skal alle behandlast rettferdig og med respekt.
- Førebyggjande tiltak skal prioriterast før behandling, og det er eit mål at den enkelte i størst mogleg grad skal vere i stand til å ta vare på eiga tannhelse.
- Samhandlinga mellom Vestland fylkeskommune og kommunen er prega av ønskje om kontinuerleg forbetring av tannhelsetilbodet til målgruppa.
- Samarbeidet er forankra i toppleiinga i Vestland fylkeskommune og kommunen. Alle som jobbar med målgruppa for avtalen er kjend med den.
- Vestland fylkeskommune og kommunen arbeider kunnskapsbasert og har fokus på å identifisere positive og negative faktorar som verkar inn på tannhelsa.
- Tidleg innsats og tverrfagleg samarbeid sikrar at vi når alle som treng tannhelsetenester.
- Kommunen og Vestland fylkeskommune skal setje av tid til å møtast og dele erfaringar og idear. Det skal vere låg terskel for partane å ta kontakt med kvarandre.
- Tannhelsetenesta i Vestland fylkeskommune bør delta i arbeidet med individuelle planar/pleieplanar der dette er aktuelt.

5.0 Avtalesignering

Avtalen må reviderast ved endring i lovverk, organisering og anna som er avgjerande for samarbeidet. Avtalen vert automatisk forlenga med eitt år om gongen med mindre anna er meldt frå om skriftleg. Avtalen gjeld fram til ny avtale vert utarbeidd og teken i bruk.

(...) kommune –
(gjeldande etat)

Vestland fylkeskommune –
tannhelsetenesta

dato underskrift etatsdirektør

dato (repr. for kommunen) dato repr. frå tannklinikk

dato (repr. for kommunen) dato repr. frå tannklinikk

dato (repr. for kommunen) dato repr. frå tannklinikk

dato (repr. for kommunen) dato repr. frå tannklinikk

6.0 Avtaletilpassing

Om det er nødvendig med endringer eller tilpassingar i avtalen, skal det noterast her med dato og signatur frå begge partar:

7.0 Vedlegg

1. Kvalitetsindikator
2. Samtykkeerklæring
3. Tilbod om undervisning til tenestoområda i kommunen - personalet
4. Personvern

1. Kvalitetsindikator

For å kunne følgje med på om samarbeidet bidrar til betre tannhelse til målgruppa, skal følgjande indikatorar nyttast:

Indikator	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Dekningsgrad (ant. pers. i målgruppa/ant. pers. behandla)						
Tilbakemelding frå tannhelse-tenesta						
Belegg- og slimhinneindeks (BSI):						
• Gruppe C1						
• Gruppe C2						
Tal på tenner med karieserfaring (DMFT) – gruppe C2:						

2. Samtykkeerklæring

Namn: _____

Adresse: _____

Fødselsdato: _____

Telefonnr.: _____ Ønskjer SMS-varsling: _____

For brukar:

Du/verje har fått informasjon om at du har rett på gratis nødvendig tannbehandling hos den offentlege tannhelsetenesta.

Kryss av:

- Eg takkar ja til tilbod om gratis tannbehandling.**
Eg samtykkjer i at tannhelsetenesta og pleiepersonale kan utveksle informasjon om min helsetilstand og eventuelt medisinbruk som har innverknad på tannhelsa og tannbehandling.
- Eg takkar nei til tilbod om gratis tannbehandling.**

Om du ikkje ønskjer tilbod om tannbehandling no, men vil ta i mot tilbodet ved eit seinare høve, vil du ikkje miste retten til tannbehandling. Du må då skrive under på ny samtykkeerklæring. Om du ønskjer å trekke samtykke til tilbod om tannbehandling, må gjeldande kommune informerast.

Dato: _____

Underskrift: _____

Vestland fylkeskommune behandlar personopplysningane dine etter personopplysningsloven § 1-3 og personvernforordninga sin artikkel 6 nr. 1, bokstav e og artikkel 9 nr. 2, bokstav h. Vi behandlar personopplysningane dine som er nødvendig for å utføre våre lovpålagte oppgåver. På våre internettsider finn du informasjon om vår behandling av personopplysningane (Tannhelsetenesta i Vestland fylkeskommune sin personvernerklæring).

Dersom brukaren takkar ja, ber vi om at personalet fyller ut og stadfestar:

- Tenesteområde/avdeling: _____
- Kontaktperson: _____
- Telefonnr. til tenesteområde: _____

Kva gruppe har brukaren rettar etter (kryss av i korrekt boks):

Gruppe C1: Langtidssjuk i institusjon.

Med "institusjon" i denne samanheng er det meint sjukehus, sjukeheim, aldersheim o.l. Både kommunale og statlege institusjonar er omfatta i institusjonsomgrepet.

Gruppe C2: Langtidssjuk i heimesjukepleie.

Brukaren har helsetenester i heimen på grunn av vedtak etter helse- og omsorgstenestelova § 3-2 pkt. 6 bokstav a. Helsetenester i heimen. Heimesjukepleia skjer minst ei gong i veka.

Tenestene har vart i meir enn tre månadar:

- Ja
- Nei, men tenestene er forventet å vare i meir enn tre månadar

Oppdatert medisinaliste ligg vedlagt ved innsending av samtykkeerklæring:

- Ja
- Nei, fordi _____

Brukaren har:

- Eigne tenner
- Eigne tenner og avtakbar protese
- Heilprotese

(elektronisk utgåve: www.vlfk.no/tannhelse)

3. Tilbod om undervisning til tenesteområda i kommunen – personalet

Kompetanseoverføring: Det er eit aukande behov for kompetanse på tannhelsefeltet. Den offentlege tannhelsetenesta skal organisere førebyggjande arbeid innan tannhelse, og skal difor ha fokus på rettleiing og undervisning om tannhelse til pleie- og omsorgspersonell og til andre som yter tenester til personar med ulike behov.

Tannhelsetenesta har ansvar for å gje tilsette i kommunen fagleg støtte, opplæring og rettleiing etter dei til ei kvar tid gjeldande tilrådingane for god oral helse/tannhelse.

I samarbeidsmøte vert det utarbeidd ein systematisk plan for gjensidig opplæring, rettleiing og fagleg støtte slik at omsorgspersonell har nødvendig kunnskap til å ivareta den enkelte brukar si orale helse. Kommunen skal sikre at munn- og tannstell inngår i kommunen sin opplæringsplan og i brukaren sin individuelle plan/pleieplan.

Ønskjer de undervisning i år:

JA

NEI

Dersom JA:

Korleis ønskjer de at undervisninga skal gjennomførast (samla/avdelingsvis osv.) og kven er ansvarleg?

Ønska tidspunkt for undervisning:

Dersom NEI:

Kvifor:

Dato:

Underskrift: _____

Tilbodet er eit ledd i kvalitetssikring og dokumentasjon, jf. samarbeidsavtalen sitt punkt 3.0 – Partane sitt ansvar og plikter.

4. Personvern

Vestland fylkeskommune samlar inn personopplysningar som er nødvendige for å utføre våre lovpålagte tenester. Dei innsamla data om deg er trygge hos oss. Har du spørsmål om vår behandling av dine personopplysningar, kan du ta kontakt med oss på tannhelse@vlfk.no eller på tlf.: 05557.

